

ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Η προσπάθεια ανανέωσης της εφημερίδας μας να μη μείνει μόνο ένα πείραμα! Μπορούμε και πρέπει τα «ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» να γίνουν εργαλείο ενημέρωσης και προβολής των ζητημάτων που μας απασχολούν καταθέτοντας ο καθένας τις απόψεις και σκέψεις του και φυσικά την συνδρομή του!



Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ

Το δεύτερο κατά σειρά ανανεωμένο τεύχος της εφημερίδας μας βρίσκεται ήδη στα χέρια σας. Με τη συμβολή όλων των Πραμαντιωτών τα υλικά γίνονται και πρέπει να γίνονται όλο και πιο ποικίλα, πιο άμεσα ίσως και πιο ενδιαφέροντα.

Ο «δαιμών» του τυπογραφείου όμως τρύπωσε εκεί... που δεν τον περιμέναμε και μας έκανε τη ζημία του στο προηγούμενο φύλλο.

Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες δεν μπόρεσαμε να αποτρέψουμε μια βλάβη στα μηχανήματα του πισσιρίου κι έτσι πολλά κείμενα βγήκαν κακοτυπωμένα, ορισμένα δεν διαβάζονταν εύκολα ενώ υπήρχαν κι ορισμένα λάθη στο τόσο κειμένου όσο και σελοδοποίησης.

Μάλιστα αδικήθηκε το κείμενο του Βασίλη Γκωγκάκη απ' τον οποίο ζητούμε να μας συγχωρέσει.

Αλλά έχει η... ανανέωση! Η καθυστέρηση επίσης της έκδοσης είχε σαν αποτέλεσμα την μη έγκαιρη ενημέρωση των ενδιαφερομένων για την συνδρομή που είχε οργανώσει η αδελφότητα της Αθήνας.

Ελπίζουμε στην επείγουσα...

Πέρα όμως από τις αναποδιές αυτές αξίζει να επισημάνουμε πως δετική υπήρξε η αποδοχή της εφημερίδας από μεγάλο μέρος συμπατριωτών μας στο ίδιο το χωριό.

Επειδή αρκετοί εξέφρασαν την επιθυμία να στείλουν την συνδρομή τους ενημερώνουμε πως τα χρήματα στο χωριό μπορούν να τα δίνουν στο Νικηφόρο Παπαθεοδώρου υπεύθυνο της σύνταξης στην

Πράμαντα.

Και μην ξεχνάτε: Η εφημερίδα περιμένει τα νέα σας, τις σκέψεις και συνεργασίες σας.

Τα ρεπορτάζ και την ύλη σ' αυτό το φύλλο επιμελήθηκε ο Αντώνης Μπρουντούρης.

Τ' αποτελέσματα των τελευταίων βουλευτικών εκλογών ανέδειξαν νέες κυρίαρχες δυνάμεις στο πολιτικό σκηνικό της χώρας μας.

Στο επίκεντρο της πολιτικής σκηνής τοποθετήθηκαν μια σειρά ζητήματα που αφορούν την καθαρότητα του δημοσίου βίου και τη διαφάνεια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ελλάδα.

Ανεξάρτητα από πολιτικές πεποιθήσεις ο κόσμος πρέπει να βρεθεί μονιασμένος στην αντιμετώπιση της κρίσης.

Η εφημερίδα μας αλλά και οι Αδελφότητες καθώς κι η Κοινότητα του χωριού θα συνεχίσουν κάτω απ' τις νέες συνθήκες να διεκδικούν από την πολιτεία την επίλυση των χρόνιων αιτημάτων.

Ανεξάρτητα από τα ποια είναι η κάθε φορά εκλεγμένη κυβέρνηση οι μαζικοί φορείς των Πραμαντών θα προβάλουν χωρίς διακοπή τα προβλήματα της πολιτιστικής και οικονο-

κής τους δραστηριότητας.

Όσοι από τους νέους ιδιόνοντες τείνουν «εύποκοι» στα αιτήματά μας θα πρέπει να το αποδείξουν και στην πράξη.

Όσοι αδιαφορήσουν θα πρέπει να τους γίνουμε «ενοχλητικοί» (---) με πίστη σ' αυτό που ζητάμε.

Τα εκλογικά αποτελέσματα, τέλος, στην Κοινότητα Πραμαντών (όσο αφορά τα τρία πρώτα κόμματα), στις 18 Ιουνίου 1989 έχουν ως εξής:

ΠΑΣΟΚ: 867 (Αργύρης 33, Γκλίβανος 66, Λούλης 36, Μωραΐτης 232, Παπούλιας 383, Σιάκαρης 101).

Ν.Δ.: 769 (Αβέρωφ 174, Γερογιάννης 56, Γεωργιάδης 37, Ερμανουιλίδης 19, Καλογιάννης 313, Λώρας 155).

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ: 353 (Ζούλας 6, Μπλέτσα 25, Μυλωνάς 59, Ρήγας 162, Σόφης 22, Τζίμας 44).

ΝΕΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ



απ' τον Νικηφόρο Παπαθεοδώρου

Χοντρό χαλάζι που έπεσε στο τέλος του Ιουνίου προκάλεσε σοβαρές ζημιές στις καλλιέργειες. Κεραυνός έπληξε τη χορτανοθήκη του Χρήστου Γ. Μιάμη, έξω απ' το χωριό και αποτέφρωσε 1500 κιλά χόρτου, καταστρέφοντας και όλα τα γεωργικά εργαλεία που ήταν στην αποθήκη.

Απ' την Δασική Υπηρεσία συνεχίζονται οι εργασίες βελτίωσης βιοτόπου μονίμου καταφυγίου θυραμάτων στο Μαρκόπουλο. Οι εργασίες που γίνονται είναι:

α) Κατασκευή Β' Δεξαμενής στη θέση «Μάγγανο».

β) Καθαρισμός υπολοίπου τμήματος πευκοδάσους στο Μαρκόπουλο.

γ) Κατασκευή φράγματος κοντά στα καινούρια σφαγεία. Στα έργα

αυτά απασχολούνται περισσότερα από 20 άτομα.

Αρκετά προβλήματα δημιούργησαν φέτος στις συγκοινωνίες προς το χωριό οι κατολισθήσεις του εδάφους στη θέση «Σαλς» κοντά στα Άγναντα. Η ΜΟΜΑ ανέλαβε το έργο της αποκατάστασης του δρόμου και κατάλληλης διαμόρφωσης του χώρου.

Εξασφαλίστηκε γέφυρα και πίστωση για την συνέχιση των εργασιών διανοίξεως αμαξωτού δρόμου από Κηπίνα προς Καλαρύτες.

Ο μοναδικός μικροοικισμός των Πραμαντών που κατοικείται σήμερα είναι της Αγίας Τριάδας (Μπουτζαλικά). Κατοικούν εκεί μόλις 4 οικογένειες

που αντιμετωπίζουν προβλήματα επικοινωνίας με το χωριό μιας και ο δρόμος που ενώνει τα σπίτια τους με το δρόμο Πραμαντών-Χριστών δεν συντηρείται. Ο δρόμος αυτός μήκους ενός (1) χιλιομέτρου κατασκευάστηκε με δαπάνη των οικογενειών αυτών, είναι χαλικοστρωμένος αλλά τους περισσότερους μήνες γίνεται αδιάβατος δημιουργώντας προβλήματα τόσο στην εξυπηρέτηση των κατοίκων όσο και στη μεταφορά ζωοτροφών μιας και όλες αυτές οι οικογένειες είναι κτηνοτροφικές.

Με τη λειτουργία του σύγχρονου ξενοδοχείου του χωριού μας κ. Γιάννη Βάνα δόθηκε η ευκαιρία σε πολύ κόσμο απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας να επισκεφθούν και να γνωρίσουν το όμορφο χωριό μας. Αυτό αποτελεί έναν επιπρόσθετο λόγο να αξιοποιήσουμε τα αξιοθέατα του χωριού μας, να εκσυγχρονίσουμε τα καταστήματά μας και να φροντίσουμε για την περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη των Πραμαντών.

Συναντήσεις Πραμαντιώτικης νεολαίας.

Με τη συμμετοχή 40 περίπου νέων Πραμαντιωτών πραγματοποιήθηκε πάρτυ-συνάντηση, στα γραφεία της Αδελφότητας στην Αθήνα.

Μέσα σ' ένα γιορταστικό κι ευθυμικό κλίμα οι νέοι και οι νέες συντροφιά με... τ' αναγκαία και τα ορεκτικά που πρόσφερε δωρεάν η Αδελφότητα, χόρευαν και γνωρίστηκαν καλύτερα μεταξύ τους.

Κάποια προβλήματα που παρουσιάστηκαν απ' την έλλειψη δίσκων και κασσετών, ξεπεράστηκαν με την καλή διάθεση.

Εκ μέρους του Δ.Σ της Αδελφότητας μίλησε ο Γιάννης Τόδουλος για το πρώτο αυτό γλέντι νεολαίας. Νομίζω πως γίνεται κατανοητό πόσο μεγάλη είναι η σημασία κι η σκοπιμότητα τέτοιου είδους συναντήσεων για τη συσπείρωση και τη δημιουργικότητα των νέων πραμαντιωτών.

Θέλω τέλος να υπενθυμίσω στα παιδιά που ενδιαφέρονται να μάθουν χορό, πως μπορούν να επικοινωνήσουν με το χορευτικό της Αδελφότητας. Το χορευτικό αποτελείται από 10 παιδιά με δάσκαλο τον Σωκράτη Γιώτη.

Κώστας Καρακάστας

Αδελφότητα Αγρινίου:

Η Αδελφότητα Πραμαντιωτών Αγρινίου ανακοινώνει πως το εξαιρετικό χορευτικό της συγκροτήθηκε στην διάθεση των Αδελφωτών όλων των Πραμαντιωτών, εφόσον το ζητήσουν. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ν' απευθύνονται στη διεύθυνση: Αδελφότητα Πραμαντιωτών Αγρινίου - Σμύρνης 37 - Άγιος Κωνσταντός 30100 Αγρίνιο.

Κοινωνικά απ' το Αγρίνιο - Γεννήσεις:

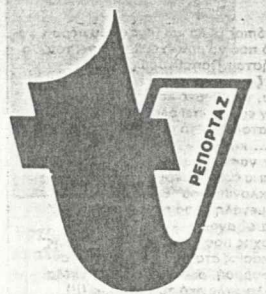
Η Μολώνη Κωνίνα του Δημητρίου - αγόρι
Η Μολώνη Κατερίνα του Γεωργίου - αγόρι
Η Ροδούλα Χ. Γιώτη - αγόρι
Η Γιαννούλα Γ. Τσιλιγιάννη - κορίτσι.

Παντρεύτηκαν:

Η Μολώνη Θεοδώρα του Δ., με τον Μιχόπουλο Σπύρο.

Θάνατοι:

Λιανού Όλγα του Ιωάννη 17 ετών
Νούτσης Ιωάννης
Νούτσης Σπύρος
Γκούβελος Βασίλειος
Τσιλιγιάννη Ελένη



ΖΩΗ ΔΟΣΜΕΝΗ ΣΤΟ ΡΑΣΟ

ΚΑΙ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

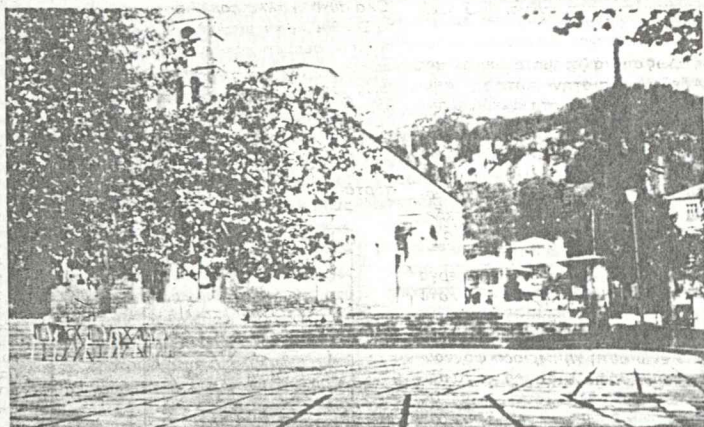
Αν λέγαμε πως ο παπα-Κεφάλας είναι κομμάτι απ' τη ζωή των Πραμάντων, θα τον αδικούσαμε με τον «χημικό» αυτό χαρακτηρισμό...

Δεν θάταν υπερβολή όμως να πούμε πως ο αυθόρμητος και απεριόριστος πηγαίος αυτός άνθρωπος είναι στοιχείο της φύσης όλων των Τζουμέρκων.

Και ποιος δεν τον ξέρει... Ποιος δεν άκουσε τα καλά του λόγια, τα νεύρα του, τη γρήγορη λαλιά του όταν μ' ευχαρίστηση εξηγεί ή ερμηνεύει κάτι, χαϊδεύοντας με τρυφερότητα τα γένεια του...

Γέννημα-θρέμα Πραμαντιώτης έχει προσφέρει τεράστιο έργο στη συντήρηση τόσο του Μοναστηριού της Αγ. Παρασκευής όσο και στην αρχειοθέτηση υλικών της ιστορίας της εκκλησίας του χωριού.

Ο λόγος του δεν μας αφήνει περιθώρια για ερωτήσεις. Κυλάει συνεχής, λαϊκός και γλαφυρός σαν το «κρύο νερό-γκούρα», το χωνευτικό, της πηγής του μοναστηριού...



Η Αγία Παρασκευή - Πράμαντα
ΦΩΤΟ: Γιάννης Πάτρας

70000 δραχμές κι έφτιαξαν τα πεζούλια, τα τάσια, τη βρύση, τη πλατεϊούλα που χύνεται το νερό... Αλλά μίλαμε για νερό χωνευτικό, νερό γκούρα-κρύο, λιθάρι να φας εκεί τα χωνεύεις... κατάλαβες;

Η εκκλησία τώρα του χωριού, Αγία Παρασκευή έχει 15 παρεκκλήσια και το Μοναστήρι 16. Τα εκκλησάκια θάχαι αν δεν έλεγα στους χωριανούς τα καλοκαίρια να βάλουνε καμιά δεκάρα... Τάφιασα όμως σχεδόν όλα. Μόνο ο Αη-Λιάς μου λείπει ακόμα. Τα περισσότερα είναι ερημοκλήσια... Έχει φύγει βλέπεις ο κόσμος από τους μαχαλάδες... Μονάχα στην Αγιά-Μαρίνα στο

«Κύτταξε να δεις. Εγώ όταν παρέλαβα το Μοναστήρι δεσπότης ήσαν τότε ο Ιγνατίος και βρώμασαν τα κελιά κι η εκκλησία. 'Μουνα παπάς στον Τσάπελα εκείνη την εποχή. Μου παραγγέλνει λοιπόν ο δεσπότης ν' αναλάβω το Μοναστήρι και να το κάμω... κοίκαλα. Έπειτα από ένα χρόνο ήρθε ο δεσπότης και μουσχοβόλαγε...

Έβαλα και 30 κρεβάτια μέσα πράγμα για το οποίο με βοήθησε πολύ η Αδελφότητα Άρτας, Αγγινίου και Ιωαννίνων. Σ' αυτή τη δουλιά η Αδελφότητα της Αθήνας δεν βοήθησε σε τίποτα. Μόνο ένα θυμιάτο μου πήρε ο Γιώργος Λάμπρου το '77 αλλά κι αυτό βγήκε άχρηστο και το πέταξα. Τώρα που κατέβηκα στην Αθήνα τούπα να μου πάρει άλλο!

Το Μοναστήρι παιδί μου θέλει εκατομμύρια για ν' αξιοποιηθεί. Έχω συναντήσει τα κελιά αλλά το καλοκαίρι γίνεται το μάλε-βράσε... Τώρα πούγινε το ξενοδοχείο πάει ο κόσμος εκεί και στο Μοναστήρι πηγαίνει η «Βλιόρα» (σ.σ. η φτώχεια) αλλά πάλι γεμίζει...

Εγώ λοιπόν θέλω το Μοναστήρι να τ' αναλάβει η Αδελφότητα Αθηνών, μαζί με τις άλλες Αδελφότητες, να φιαχτεί μια επιτροπή να πάμε κάτω στον δεσπότη και να γάχουν οι Αδελφότητες την διαχείριση — όχι η εκκλησία. Είχα ένα φίλο δασάρχη, τον Χρήστο Αθανασιάδη — νάναι καλά ο άνθρωπος, που μούφερε 15-20 τραπέζια και 30 με 40 πάγκους. Ξύλα όμορφα από την Καλαμπάκα, βιδωτά, περίφημα... Τάβαλα λοιπόν κι εγώ γύρα-γύρα στο Μοναστήρι πούναι 15 στρέμματα κι έτσι ο κόσμος κάθεται και τρώει και πίνει άνετα. Το 1978 χάλασα



Φράδο έρχεται πολύς κόσμος. Αυτό που θέλω να γράψω με χοντρά γράμματα είναι οι ελλείψεις που έχει η Αγία Παρασκευή στο χωριό. Πρώτα-πρώτα χρειάζεται ελαιοχρωματισμό. Έπειτα επειδή έχουν χαλάσει οι εικόνες πρέπει να δούμε τι θα κάνουμε. Χρειάζομαι επίσης και μια επιδότηση το χρόνο. Γιατί έχω πολλά έξοδα... Θέλω 30000 δρχ. το μήνα για την εκκλησία (ίδου φαλλάδες και ο νεοκόρος), 10000 δρχ. για το Μοναστήρι και τον Αη-Γιώργη κι άλλα πολλά... πάνω κάτω 540,000 δρχ. το χρόνο.

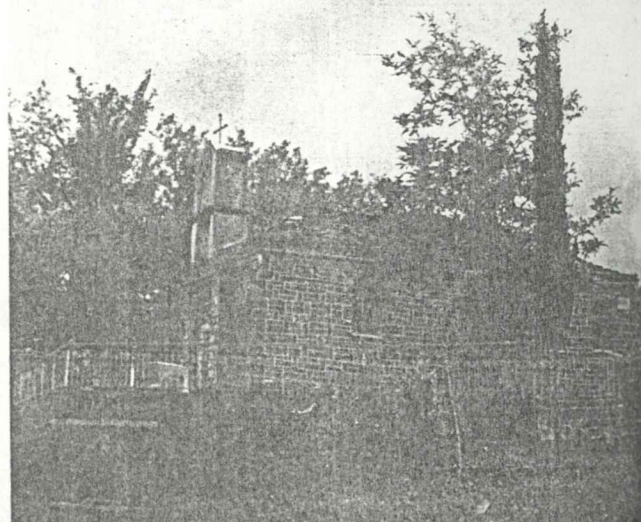
Χρειάζεται όλοι να βοηθήσουν γι' αυτά τα θέματα. Εγώ παράπονο απ' το χωριό δεν έχω κανένα. Όλοι τους εκκλησιάζονται αλλά προπάντων οι Πραμαντιώτες από την Άρτα. Το λέω και το καυχίμαι — έρχονται πρώτοι στην εκ-

Ο Γεώργιος Λάμπρης γεννήθηκε στα Πράμαντα το 1928. Τελειώνοντας το Δημοτικό έφυγε για τη Ζάκυνθο, όπου είχε γαλακτοπωλείο ο πατέρας του, κι έργονταν στο χωριό μόνο στη διάρκεια του καλοκαιριού. Τέλειωσε το Γυμνάσιο στη Ζάκυνθο, νησί με πολλούς παπάδες τον καιρό εκείνο. Έψελνε καλά, γράφτηκε και στη σχολή ψαλτικής ενώ όπως περιγράφει ο ίδιος «ο πατέρας μου είχε τρία αγόρια κι είχε επιθυμία να φτιάσει έναν παπά. Εντάξει θα πάω εγώ τούπα. Κι έγινε παπάς. Παπά είχαμε έναν μόνο από το σόι της μάνας μου».

Ο θάνατος βρίσκει τον πατέρα του παπα-Κεφάλα, το 1956. Την ίδια χρονιά εγκαθίσταται κι ο ίδιος στα Πράμαντα όπου στις 25 Γενάρη του '58 χειροτονήθηκε διάκος από τον τότε μητροπολίτη Άρτας και νυν αρχιεπίσκοπο Σερραφείμ. Στη συνέχεια και στις 18 Φλεβάρη του ίδιου χρόνου χειροτονείται παπάς. Υπηρέτησε σαν εφημέριος στην Τσάπελα, στους Μελισσοεργούς κ.α. Είναι παντρεμένος και πατέρας δύο κοριτσιών. Η μια του κόρη είναι παντρεμένη και η άλλη πτυχιούχος οικονομολόγος.

Όσο για το ελεύθερό του χρόνο: «Δεν έχω αφήσει βιβλιοθήκη για βιβλιοθήκη. Διαβάζω τα πάντα» συνηθίζει να λέει.

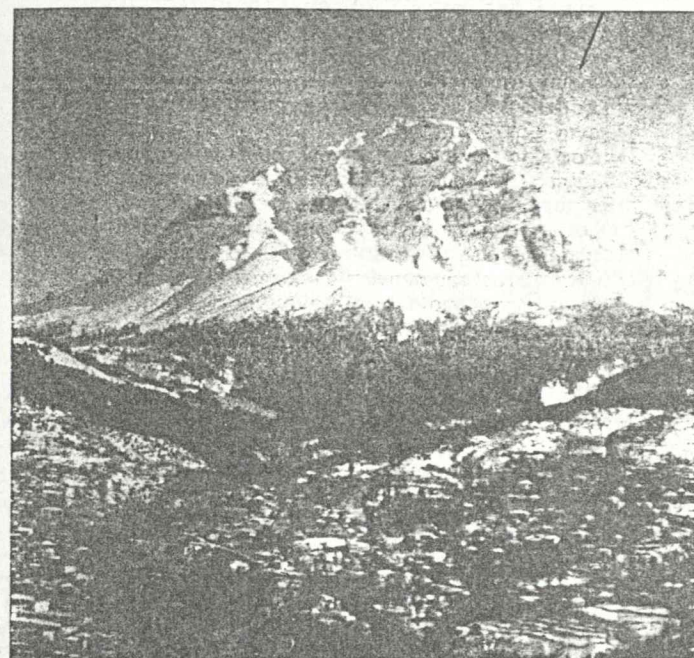
κλήσια. Και τα νιάτα του χωριού μας είναι καλά, δεν έχουν έχθρες όπως ένα καιρό... Περνάω απ'έξω, ανάβουν ένα κεριά και φεύγουν. Αυτό λέει πολλά...»



Η Αγία Μαρίνα - Φράδος
ΦΩΤΟ: Γιάννης Πάτρας

«ΣΚΟΡΠΙΑ»

ΤΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ



μάθαινε ο Αλῆς τα διαδραματιζόμενα κρυφά απ' αυτόν, ένωδε μεγάλη ανησυχία, φόβο κι ανασφάλεια για το μέλλον της κόρης του. Βιάσθηκε λοιπόν, αν και δεκαεξάχρονη, να πν παντρεύει. Για γαμπρό του διάλεξε τον γενναίο Κώστα Τραγουδάρα, αν και δεν ήταν της δικής του σειράς. Μετά τον θάνατο του ήρωα άντρα της η γυναίκα κλείστηκε σπιτί της περνώοντας τις περισσότερες ώρες της στον αργαλειό¹⁰. Δεν ευτύχησε όμως να ζήσει πολλά χρόνια και να δει πολλούς απογόνους.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Παιδιά του ήρωα Κώστα Τραγουδάρα και της γυναίκας του, κόρης του πρωτόπαπα, ήταν ο Βασίλης κι ο Αποστόλης.

Ο Βασίλης ήταν υλιόμος (σαρτζής) και απόχτισε έναν γιο τον Κώστα. Εγγόνια του Βασίλη ήταν ο Κώστας (Κωνσταντής Τραγουδάρας που πέθανε πριν λίγα χρόνια) και η Αικατερίνη των οποίων απόγονοι ζουν σήμερα στην Πράμαντα.

Γιοι του Αποστόλη ήταν ο Κώστας και ο Μήτρος. Εγγόνια του Αποστόλη γιοι του Κώστα, ήταν ο Νίκος (Αποστόλης) κι ο Χαρίλαος (Αποστόλης) ενώ ο γιος του Αποστόλη ο Μήτρος ο παρονομαζόμενος «Γκορμπιάς» έφυγε για τη Πελοπόννησο όπου και εγκαταστάθηκε αποκοβόμενος κάθε δεσμό με την γενέτειρα. Αυτός με λίγα λόγια ήταν «ο βίος και η πολιτεία» του μακρινού μας προγόνου, σπληρχηγού και ήρωα Κώστα Τραγουδάρα.

Σημειώσεις:

1. Ο χωριανός μας ιστορικός Δημήτριος Φ. Καραζήνης στο έργο του: «Η ΑΡΤΑ ΕΣΤΙΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ '21». Ήταν γνωστός ο Καραζήνης εις τα χωριά αυτά, απ' όπου με τον Καποδιστριαίο περνούσαν τα καλοκαίρια εις τα στασιότοπα του μεγαλοεργάτη των Μελισσοεργών Γεωργίου Μάμαλη.
2. Βλέπε βιβλίο: «ΠΡΑΜΑΝΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ» σελ. 40.
3. Γρίβας Φλώρος (Κώστας) αγωνιστής του 1821 (Περίοδος 1788 Αθηνών 1844). Δεύτερος γιος του Δημητρίου (δράκου) Γρίβα. Πολέμησε στην Βόνιτσα και εκλέχτηκε δήμαρχος της πόλης.
4. Γρίβας Θεοδωράκης (Πρέβεζα 1797, Μεσολόγγι 1862). Τέτατος γιος του Δημητρίου (δράκου) Γρίβα, αδελφός του προηγούμενου. Αγωνιστής στρατηγός και πολιτικός.
5. Εκείνος που αναδείχθηκε σοδάρ και ερεύνησε με υπομονή και επιμονή τα αρχεία του κρύφτου, εκείνα που καθ' οιονδήποτε τρόπο σχετίζονται με το χωριό μας, είναι αναμφισβήτητο ο λαμπρός ιστορικός της Άρτας Δημήτριος Φ. Καραζήνης. Σ' αυτόν κατά μέγαρο λόγο χρωστούμε τις γνώσεις μας για την νεότερη ιστορία του χωριού μας.
6. Ο μακαρίτης Τάκης Δ. Τραγουδάρας, που με την ισχυρή του μνήμη απέπνεε την ζωντανότερη πηγή της ιστορικής παράδοσης του χωριού μας, πιθανολογούσε πως το επώνυμο του πρωτόπαπα ήταν Ρίγας. Ερευνώντας πριν λίγα χρόνια τα αρχεία του ιερογλυφικού της Αγίας Παρασκευής θρήνα ενθυμήθηκα τον ετών 1808 και 1809 τον πρωτόπαπα Δημητρίου και μία του 1824 που συνετέλεσαν στον θάνατο και την τοπή του πρωτόπαπα (Δημητρίου).
7. Όσο αναφέρονται εδώ διαδοχές απ' την τοπή μας προφορική παράδοση.
8. Αναφέρει η παράδοση πως τα τρία παιδιά με τους α-πεσταλμένους τούρκους ακολουθούσαν τη διαδρομή Πράμαντα-Γιάνανα μέσα Μιχαήλτσιου. Εαν θύνηκε απ' το χωριό ο μεγάλος αδελφός, ο Αναγνώστης, γύρισε προς το μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής το βράδυ του και παρακάλεσε προσευχόμενος να μην τουρκέψουν τ' αδελφούς του. Έτσι δει τ' αλογά του στη χώρα της Αγίας και απηλπίσθη να ζήσει, στην απειλή του, για τη σωτηρία των αδελφών του. Σαν τα δυο παιδιά γύρισαν όπως γράφουμε στην Πράμαντα έλαμψε ο μεγάλος αδελφός και χάρισε τ' αλογά του για τις σιγάς της μοναστηριού και την άλλη χρονιά πέθανε.
9. Ο Αλῆς πέθανε και εκθιμάσε τους λόγιους της εποχής του. Αυτό σε συνδυασμό με την βελτισία του οικονομικού επιπέδου της περιοχής της Ηπείρου είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη της παιδείας, και την ίδρυση σχολείων απ' τις οποίες προέβλεπον σημαντικοί λαοί.
10. Απ' την προίκα της κόρης του πρωτόπαπα διαδόχου μια εικόνα για το τεκτονιστή, ένας αργαλειός και μια κασέλα. Η εικόνα που οδεύεται και φυλάσσεται σε σπιτί απογόνων του ήρωα παρουσιάζει τη μορφή 12 αγίων. Χωρίζεται σε τρία διαμήκη και είναι άριστης αγιογραφικής τέχνης. Στο πάνω μέρος της γράφει: «Προς τον Κώστα Τραγουδάρα...» με ορθογραφία τη χρονολογία. Η κασέλα είχε ολοσκόληση την πρόσφυση. Πιλλός αρρεβουργημάτων, λουλουδιών και τριών ισομεγέθων μαργαρινών μέσα σε κύκλους κοσμούσε την επιφάνειά της. Τα κού ήταν ποικιλόμορφα με ελεονόδοτο. Κι απ' αυτή οδεύει ένα μικρό κομμάτι. Ο αργαλειός οδεύον ως πριν λίγα χρόνια. Μετά απεχρήστευσε και καταστράφηκε.

μέρος στις μάχες της Λαγκάδας και του Κομποτίου. Μετά την τελευταία μάχη στις 18 Ιουνίου, ο Τραγουδάρας, ο Φλώρος Γρίβας, αδελφός τους Θεοδωράκη Γρίβα, ο Σκαρμούτσος απ' τον Βάλτο με τους επαναστάτες τους κατέλαβαν το Πέτα. Στις 28 Ιουνίου 1821 ένα τμήμα των Τούρκων της Άρτας επιτέθηκε κατά της δυνάμεως των Ελλήνων του Πέτα, αλλά γρήγορα αποσύρθηκε και πάλι στην Άρτα. Οι Έλληνες αμέλυσαν να δημιουργήσουν πρόχειρα οχυρώματα και επέμεναν ν' αποκρούσουν αφύλακτα την επίθεση από τις δυτικές πλαγιές του Πέτα, πάνω απ' το μοναστήρι της Θεοτόκου. Την επομένη μέρα, 29 Ιουνίου, οι Τούρκοι επεχείρησαν καινούρια επίθεση με μεγαλύτερες δυνάμεις και οι Έλληνες παρά το ότι απέκρουσαν τους Τούρκους με γενναίοτητα έπαθαν μεγάλες ζημιές. Στη μάχη αυτή σκοτώθηκε ο Πραμαντιώτης ομαδάρχης Κώστας Τραγουδάρας.

Ήσαν τόσο η εντύπωση του θανάτου του ήρωα Τραγουδάρα ώστε μετά πολλά έπ' ήταν ο ιστορικός της Ελληνικής Επανάστασης Σπύρος Τρικούλης, υπηρετούσε πρεσβευτής της Ελλάδος στο Λονδίνο γράφει την παρακάτω επιστολή στο φίλο του Θεοδωράκη Γρίβα. «Λόνδρα τη 12 Αυγούστου 1841. Αγαπητέ φίλε καπετάν Θεοδωράκη. Και μακράν της πατρίδος καταγίνονται εις την συγγραφήν της ιστορίας της επαναστάσεώς μας Ευρίσκω εις τα ιστορικά μου σημειώματα τον πρώτον χρόνον ότι μετά την λαμπράν μάχην του Μακρινόρους ο αδελφός σου καπετάν Φλώρος, ο Τραγουδάρας και άλλοι επηροχώρησαν εις το Πέτα και εξαλάσσαν και εσκοτώθη και ο Τραγουδάρας. Επειδή επιθυμώ να γράψω και αυτό το συμβάν με ακρίβειαν έρχομαι να σας παρακαλέσω να λάβετε από τον ρηθέντα αδελφός σου του οποίου ασπάζομαι, όλες τις λεπτομερείας περί αυτού του συμβάντος. Ο εσσι πόσοι ήσαν οι Έλληνες, ποίοι οι αρχηγοί, πότε εκχηρήθησαν, που εκχηρήθησαν και να κανέναν σημαντικό, ή ήταν ο Τραγουδάρας; κ.α.»

Σήμερα 168 χρόνια απ' τον θάνατο του ήρωα δεν γνωρίζουμε, αν τάρχη στο Πέτα που σκοτώθηκε, ή στην γενερίά του την Πράμαντα. Η κορνή κάθε άλλο παρά καλή εντύπωση προέβλεπε στο τύραννο. Το παιδί ρωτήθηκε απ' τον Αλῆ για διάφορα πράγματα κι απάντησε (δασκαλεμένο κι αυτό όπως κι η αδελφή του) με δάρρος. Σαν άκουσε ο φιλοπόροδος Αλῆς πως το παιδί μαθαίνει γράμματα του ευχόθηκε να μάθει πολλά και το άφησε ελεύθερο.

Αν ο Θεοδωράκης Γρίβας έστειλε τις πληροφορίες για τον Τραγουδάρα στο ιστορικό Σπύρο Τρικούλη και ποιες ήταν αυτές. Αν στα αρχεία του Κράτους φυλάσσεται ο φάκελος του ήρωα. Εκείνο όμως που

γνωρίζω είναι πως σαν οι χωριανοί μου ακόμα και σήμερα αναφέρονται στα ένδοξα εκείνα χρόνια της επανάστασης, πριν και πάνω απ' όλους, μνημονεύουν τον δικό μας ήρωα, τον Κώστα Τραγουδάρα, που η δράση του και η θυσία αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα της εθνικής συμβολής του χωριού μας με πλήθος αγωνιστές και θυσίες, στον υπέρ της ανεξαρτησίας αγώνα.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ

Η όμορφη κόρη που σε νεαρή ηλικία παντρεύτηκε τον Τραγουδάρα ήταν το δεύτερο παιδί του πρωτόπαπα των Πραμάντων. Ο μεγάλος της αδελφός ήταν αναγκωστής και προσορίζονταν για το ιερατικό λειτουργήμα και ο μικρός της αδελφός ήταν μαθητής του σχολείου.

Ο ακόρεστος πόνοπαδής θεζύργης των Γιαννίνων, Αλῆ Πασάς, θέλησε να πλουτίσει το χαρέμι του και με τα δύο μικρά παιδιά του πρωτόπαπα. Για τον εθέμιτο αυτό σκοπό απέστειλε τούρκους στην Πράμαντα. Οι αδιέσκατοι κι άπονοι μουσουλμάνοι απέσπασαν τα παιδιά απ' τους γονείς τους που τ' αποσώριστθηκαν με σπαραγμό μυχής. Ο μεγάλος αδελφός στην απελπισία του ακολουθούσε τ' αδελφία του στο δλβερό εκείνο ταξίδι προς τα Γιάννενα. Η σκληρή σαν πέτρα καρδιά του απεσταλμένου τούρκου που δεν λυγίσε απ' τον μητρικό σπαραγμό και τα κλάματα των παιδιών, νικήθηκε μόνο με την παντοδυναμία του χρυσού. Εξαγοράσθηκαν λοιπόν οι άρπαγες των παιδιών και επέτρεψαν την παρμόρφωση των χαρακτηριστικών της. Έκοψε τα πλούσια κι ωραία μαλλιά της και κάνισσε με δαδί το πρόσωπό της. Στο σεράι του ακόλαστου Αλῆ στα Γιάννενα με την παρέμβαση της κυρα Βασιλικής και με πολύ χρυσάφι τα παιδιά δάθηκαν. Η κόρη κάθε άλλο παρά καλή εντύπωση προέβλεπε στο τύραννο. Το παιδί ρωτήθηκε απ' τον Αλῆ για διάφορα πράγματα κι απάντησε (δασκαλεμένο κι αυτό όπως κι η αδελφή του) με δάρρος. Σαν άκουσε ο φιλοπόροδος Αλῆς πως το παιδί μαθαίνει γράμματα του ευχόθηκε να μάθει πολλά και το άφησε ελεύθερο.

Γύρισαν τα παιδιά στα χωριά σαν πουλιά γλιτωμένα απ' του γερακιού το νύχτα. Ο πρωτόπαπας που ήξερε πως αργά ή γρήγορα θα

Εμείς, το έργο μας για την πατρίδα μένει»
ΣΟΛΩΜΟΣ

Επιθυμία μου είναι να προσπαθήσω στο μέλλον να δινατό, να παρουσιάσω απ' τις εφημερίδες μας, μονογραφίες Πραμαντιών που ξεχώρισαν με την κοινωνία τους δράση και προσφορά. Αποποιούμε, όμως, έστω κι έτσι, ελάχιστο φόρο τιμής κι αναστολής σ' αυτούς που με οποιοδήποτε τρόπο καταξιώθηκαν στην κοινή λαϊκή συνείδηση. Παράλληλα δίνεται η ευκαιρία στην αναγνώστη να γνωρίσουν καλύτερα τον βίο και την πολιτεία των Πραμαντιών που διακρίθηκαν στη ζωή τους και κατέλειπον κληροπιά μνήμη τους στους μεταγενέστερους.

Αργαλώς και στο χωριό μας όπως και σε άλλα τόπα, από τις ιδρύσεώς του ως σήμερα, ορατοί ήταν εκείνοι που ξεπέρασαν το μέτρο με τη δράση τους και πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους στο χωριό μας ή στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Απ' αυτούς που ξεπέρασαν το μέτρο με τη δράση τους και πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους στο χωριό μας ή στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑΣ

(Ο πραμαντιώτης σπληρχηγός του 1821)

Επέζησε στα τέλη του 18ου αιώνα, στα Πράμαντα. Κατοίκησε όπως και οι πρόγονοί του αλλά και οι απόγονοί του στα «Τραγουδάρα» μικρό οικισμό των Πραμάντων στη «Τσάπελα». Ήταν εύνομος, με απάρα-υπλήρωτη ουσιαστική ρώμη και ωραία μορφή. Έκανε όμως που του έκανε να ξεχωρίζει απ' όλους τους άλλους χωριανούς μας, ήταν παρτασία του, το θάρρος του, η τόλημη του, η παραρησότητα του κατακτητή τούρκου κι η παραρησότητα κι αυτού ακόμα του θανάτου.

Έπαινε σ' όλη του τη ζωή, πεισματικά αποκρούοντας στους τούρκους. Σαν πέρας απ' εδώ την άνοιξη του 1821 ο Κώστας Γ. Καραζήνης που είχε φιλικούς σχέσεις με τους Τζουμέρκους και ιδιαίτερα με τους Μελισσοεργιώτες¹, για να συνηγορήσει το πρώτο τους επαναστατικό σώμα, ο Τραγουδάρας έτρεξε απ' τους πρώτους στο Πέτα αυτό σάλπισμα². Συγκρότησε ομάδα Πραμαντιών επαναστατών και με τον Καπετάνη κατέβηκε στο Μακρινόρος όπου εναντίον και με άλλους επαναστάτες. Έλαβε

Όνομα	Δόχ.	Αθήνα
Κωνσταντίνος Βασιλειάδης	500	•
Νικόλαος Νίκας	2000	•
Γεώργιος Κ. Νέος	2000	•
Γεώργιος Κ. Λαζαράκης	1000	•
Γεώργιος Α. Γεωργίου	5000	•
Νίκος Νίκας	2000	•
Ν. Α. Κωνσταντίνος	1000	•
Νικόλαος Χοιράτος	500	•
Νικόλαος Αλάρας	5000	•
Νικόλαος Λαζαράκης	1000	Πρεβ.
Νικόλαος Λαζαράκης	1000	Αμφ.
Νικόλαος Λαζαράκης	1000	•
Νικόλαος Λαζαράκης	1000	•
Νικόλαος Λαζαράκης	1000	Αθήνα
Νικόλαος Λαζαράκης	2000	Αθήνα
Νικόλαος Λαζαράκης	1000	Αθήνα
Νικόλαος Λαζαράκης	500	•
Νικόλαος Λαζαράκης	1000	•
Νικόλαος Λαζαράκης	500	•
Νικόλαος Λαζαράκης	500	•



Ο Νικηφόρος Παπαθεοδώρου μιλάει σ' αυτό το τεύχος της εφημερίδας μας, βασικός συνεργάτης της οποίας είναι εδώ και πολύ καιρό.

Π.Ν. Θα θέλαμε να μας περιγράψετε τους τρόπους συλλογής των στοιχείων της ιστορίας του χωριού αλλά και τι σημαίνει αυτό για σας...

Ν.Π. «Ο λόγος που με ώθησε σ' αυτές τις ενασχολήσεις μου ήταν και είναι πάνω απ' όλα η αγάπη για το χωριό μου αλλά και το ότι πρέπει κάποτε να γραφτεί ολοκληρωμένα η ιστορία των Πραμάντων. Τα Πράμαντα ήταν παλιά Κεφαλοχώρι, Κωμόπολη, με μακρά ιστορία. Το 1479 υποδουλώθηκε στους Τούρκους, το 1881 απελευθερώθηκε κι απ' το 1883 μέχρι το 1913 υπήρχε το δημορχείο Πραμάντων και έκτοτε η Κοινότητα Πραμάντων.

Το χωριό όμως αυτό με την τόσο μεγάλη ιστορία, την Τουρκοκρατία, τον καιρό της Δημαρχίας και μετά, δεν έχει γράψει ακόμα δυστυχώς την ιστορία του. Έχουμε πλούσιο ιστορικό και λαογραφικό υλικό, τόσο αρχαικό όσο και... ζωντανό.

Το ζωντανό υλικό ή τα ζωντανά όπως λέμε θησαυροφυλάκια του χωριού μας, είναι οι γριές οι γέροι κι όλοι τέλος πάντων που τους βοηθάει η μνήμη τους. Οι περισσότεροι απ' αυτούς με ευχαρίστηση μου διηγούνται και μου δίνουν ότι τους ζητήσω.

Θ' αναφέρω σα παράδειγμα τον μακαρίτη αρχιμάστορα Τάκη Τραγουδάρα που μου έδωσε πάρα πολλές χρήσιμες πληροφορίες για το χωριό μας οι οποίες ήταν άγνωστες στους περισσότερους.

Παρακολούθησά ακόμα μ' ενδιαφέρον τον ημερήσιο τύπο των Ιωαννίνων και της 'Αρτας αλλά και τον επαρχιακό περιοδικό τύπο των αδελοφότητων και συλλόγων. Βλέπω ότι βγάζουν πραγματικά ωραίες εφημερίδες όπως είναι η «Πανεπειρωτική», «Τα Τζουμερκιώτικα Νέα», η εφημερίδα των Αγνάντων και άλλες...

Νομίζω ότι κι εμείς οι Πραμαντιώτες κατεσπαρμένοι στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, μπορούμε να προσφέρουμε, ο καθένας από εμάς, στην έκδοση και στο γράψιμο της δικής μας εφημερίδας.

Δεν χρειάζεται κάποιος να ξέρει πολλά γράμματα για να γράψει

Με θέληση κι επιμονή για να μείνουν η ιστορία κι η παράδοση του χωριού ζωντανά στα παιδιά μας...

Είναι η ψυχή, τα τελευταία χρόνια, του Πραμαντιώτικου Δημοτικού Σχολείου. Ο δάσκαλος, ο παιδαγωγός, ο λαογράφος και ιστορικός. Χρόνια τώρα εντρυνεί στ' αρχεία της ιστορίας του χωριού, καταγράφοντας επίμονα αλλά και με θέληση ότι μπορεί ν' αποδειχτεί χρήσιμο για τη νέα γενιά.

Η σφαίρα των ενδιαφερόντων του πλατιά, αγκαλιάζει όλους τους τομείς και ιστορικές περιόδους της παράδοσης και ιστορίας των Πραμάντων. Όλοι στο χωριό τον φωνάζουν Φόρη... Οι γέροντες κι οι γριές τον αγαπούν σα δικό τους παιδί. Είναι αυτός που περνάει ατέλειωτες ώρες μαζί τους «αντιγράφοντας» τις αναμνήσεις τους για τα μικρά και μεγάλα θέματα του παρελθόντος...

στην εφημερίδα ότι θέλουμε γιατρό, ότι χρειαζόμαστε περιθαλψη...

Δεν χρειάζεται κάποιος να είναι δημοσιογράφος για να γράψει ότι μας λείπουν καθηγητές... Θέληση νομίζω χρειαζόμαστε και αγάπη για το χωριό.



Π.Ν. Σαν δάσκαλος του χωριού πως βλέπετε τόσο την εξέλιξη των παιδιών όσο και το επίπεδο εκπαίδευσής τους;

Ν.Π. Η ερώτησή σας είναι πολύ επίκαιρη και θέλω ν' απαντήσω με την ιδιότητα του δασκάλου, που ζει από κοντά τα προβλήματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του χωριού. Σήμερα στα Πράμαντα λειτουργεί εξαθέσιο Δημοτικό Σχολείο. Δημοτικό σχολείο στα Πράμαντα σύμφωνα με τ' αρχείο μου λειτουργεί οπωσδήποτε από το 1810 και ίσως πριν από αυτό.

Τα προβλήματα βέβαια είναι πολλά. Ένα από αυτά είναι η μείωση του αριθμού των μαθητών μας. Ο αριθμός των μαθητών των σχολείων μας κάθε χρόνο ελαττώνεται και προβλέπω πολύ σύντομα να οδηγηθούμε σε καταργήσεις ή υποβιβασμούς των σχολείων των

Πραμάντων, δηλαδή της Κοινότητας και των συνοικισμών. Πέρσι πάρθηκε απόφαση να λειτουργήσει το σχολείο μας σαν Πειραματικό, Να διδάσκονται δηλαδή, από ειδικευμένο προσωπικό, καλλιτεχνικά μαθήματα, ξένη γλώσσα, σωματική αγωγή, μουσική κ.λ.π. Δυστυχώς όμως στο περασμένο σχολικό έτος τα παιδιά της Δ' τάξης διδάχτηκαν μόνο Αγγλικά και τα παιδιά όλων των τάξεων σωματική αγωγή.

Φέτος τα παιδιά διδάχτηκαν τελικά μόνο σωματική αγωγή ενώ οι υπόλοιπες τρεις ειδικότητες δεν καλύφθηκαν από ειδικευμένο προσωπικό.

Άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν σήμερα τα παιδιά μας είναι αυτό της προληπτικής ιατρικής και υγιεινής γενικότερα. Όσα χρόνια είμαι δάσκαλος στα Πράμαντα ποτέ δεν θυμάμαι να ήρθε γιατρός στο σχολείο μας και να εξετάσει τα παιδιά μας.

Π.Ν. Πως σκοπεύετε στο μέλλον ν' αξιοποιήσετε τα υλικά που συγκεντρώνετε από τη λαογραφία του χωριού;

Ν.Π. Το μεγάλο αρχείο που διατηρώ είναι αλήθεια ότι δεν κατάφερα μέχρι σήμερα να το συστηματοποιήσω και αρχειοθετήσω με τον τρόπο που πρέπει. Το ένα στοιχείο του αρχείου μου αναιρεί το άλλο, το ένα συμπληρώνει το άλλο κι έτσι ποτέ δεν μένω ικανοποιημένος. Νομίζω ότι αυτά που έχω είναι λίγα και δεν με καλύπτουν. Ίσως κι αυτός είναι ο λόγος, μαζί με τον οικονομικό βε-

Ο Νικηφόρος Παπαθεοδώρου γεννήθηκε το 1951 στην Πράμαντα. Τέλειωσε το Γυμνάσιο Αγνάντων, σπούδασε στη συνέχεια στην παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων απ' την οποία αποφοίτησε το 1972. Πρωτοδιόριστηκε το 1977 και από το 1981 υπηρετεί στο χωριό. Η ιστορία κι η λαογραφία των Πραμάντων υπήλκαν από τότε στη ζωή του, έγιναν το ουσιαστικότερο αντικείμενο μελέτης του το νόημα της πνευματικής δραστηριότητας. Πολλά ερεθίσματα και κίνητρα στη δουλιά του πήρε κι από άλλους εφευρέτες Πραμαντιώτες μελετητές. Όπως ο ίδιος λέει χρωστάει μεγάλη χάρη στον ιστορικό χωριανό μας Δημήτριο Καρατζήνη που με τα δώδεκα βιβλία του και το επεργασμένο από τον ίδιο υλικό, βοήθησε πολύ το Νικηφόρο στη δουλιά του πάνω στα ιστορικά γεγονότα και στοιχεία. Πηγή άντλησης πληροφοριών και γνώσης υπήρξαν ο λογοτέχνης Βασίλης Μάργαρης που ζει κι εργάζεται στα Γιάννενα, αλλά κι ο εργασιές του φωτισμένου δασκάλου Δημοσθένη Τσίρκα ο οποίος το 1925 εξέδωσε 12 τεύχη του περιοδικού «ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ».

Τα 7 επίσης τεύχη του περιοδικού «Τα χρονικά των Πραμάντων» στη δεκαετία του '70 από την Αδελοφότητα Αθηνών με πρωτοβουλία του Δήμου Λάμψης πλούτισαν ακόμη περισσότερο το αρχείο του Νικηφόρου. Όπως τόνισε χαρακτηριστικά, το έργο του Δήμου Λάμψης συνέχισε επόδια, ο γιος του Γιώργου Λάμψης και τους τελευταίους ο Χαρίλαος Τσικτίρας. Τέλος, αφού ανέφερε το όνομα του καθηγητή και φίλου του Νίκου Καρατζήνη, σαν ανθρώπου που συνεισφέρει με τον τρόπο του στη λαογραφικοιστορική προσπάθεια, υπογράμμισε με έμφαση και το όνομα του Κώστα Έξαρχου που σα καλός φίλος και συνδεδεμένος τον ενέθρυνε πάντα σ' όλες του τις προσπάθειες για την καταγραφή της ιστορίας του χωριού.

βαίως, που δεν κατάφερα μέχρι τώρα να βγάλω σε βιβλίο όλα τα συγκεντρώσει. Νομίζω όμως ότι υπάρχει σωματική και πνευματική, δεν θ' αργήσω να τα φέρω φως της δημοσιότητας. Κι αυτή δουλιά θ' αφορά κυρίως τους χωριανούς μου αλλά θα φανεί χρήσιμη σ' όσους ασχολούνται με την λαογραφική και ιστορική έρευνα.



ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Θα ήθελα να απευθυνθώ σε όλους τους συγχωριανούς και να τους απευθύνω μια θερμή παράκληση.

Αγαπητοί μου συγχωριανοί!

Θα ήθελα με την παρακάτω επιστολή να σας εκφράσω τη μεγάλη μου πικρία.

Στις 4 Ιουνίου καλέσαμε τους Πραμαντιώτες να δώσουμε αίμα και να δημιουργήσουμε τράπεζα αίματος. Όπως γνωρίζετε, αγαπητοί μου το αίμα δεν το δίνουμε ούτε για εμπόριο, ούτε για εκμετάλλευση, αλλά για να υπάρχει στην τράπεζα αίματος για τον τυχόν άτυχο Πραμαντιώτη. Δυστυχώς εκείνη τη μέρα που συμφωνήσαμε στο Νοσοκομείο δεν ήρθε κανένας εκτός απ' την κυρία Ροντογιάννη, τον Σωκράτη Μητρογιώργο κι εμένα.

Ήταν πράγματι πολύ λυπηρό να μη συμμετάσχουν οι συγχωριανοί μας σ' αυτό το καυτό θέμα που, όπως έγραψα και πιο πάνω, μπορεί να σώσει τη ζωή κάποιου πατριώτη μας. Καταλαβαίνετε πως αισθάνθηκα όταν είδα πως δεν ήρθαν οι Πραμαντιώτες, να προσφέρουν το αγαθό αυτό, που λέγεται αίμα, το πολύτιμο για τη σωτηρία κάποιου δικού μας ανθρώπου. Λυπήθηκα πολύ και το παράνομό μου είναι μεγάλο. Που ήταν αλήθεια ο κόσμος που μας υποσχέθηκε πως θα ήταν τη βέρα εκείνη εκεί; Ευχής έργο θα ήταν να ξεκινούσαμε και θα βρίσκαμε τη συμπαράσταση και άλλων. Και πάλι αγαπητοί μου συγχωριανοί δεν θα παραξηγήσα κανέναν. Θα παρακαλέσω όμως τους πραμαντιώτες τώρα που έγινε η αρχή έστω και με τρία (3) άτομα, όσοι διαμένουν στην Αθήνα, να προσέρχονται στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Αθηνών και να δίνουν αίμα. Και όσοι διαμένουν σε άλλες πόλεις μπορούν να δίνουν αίμα στα εκεί νοσοκομεία με την εντολή να προορίζεται για τη δική μας θυρίδα στο Γενικό Κρατικό Αθηνών, για λογαριασμό της Αδελοφότητας

Πραμαντιωτών Αθηνών.

Με την ευκαιρία αυτή θα παρακαλούσα τα νέα παιδιά μας να παρευρίσκονται και να συμμετέχουν στις εκδηλώσεις της νεολαίας μας και να γνωριστούν μεταξύ τους. Θα μπορούσαμε έτσι να ενισχύσουμε το χορευτικό μας και να το κάνουμε καλύτερο. Πρέπει να φέρουμε την Πράμαντα στην επιφάνεια και αυτό απαιτεί αγώνα. Να διαθέσουμε άλλος λίγο, άλλος πολύ από τον ελεύθερο χρόνο μας. Βέβαια γνωρίζω πως όλοι έχουμε τις ασχολίες μας δεν πρέπει όμως να παραμελήσουμε την ιδιαίτερη πατρίδα μας. Πρέπει να είμαστε τερηφανοί για την καταγωγή μας, γιατί έχουμε το καλύτερο και ζωντανότερο χωριό των Τζουμερκίων.

Ελάτε λοιπόν, όλοι μαζί, να γνωριστούμε στις εκδηλώσεις μας, στα γλέντια μας σαν μια καλή οικογένεια. Όλοι μαζί κι αγαπημένοι θα πετύχουμε πολλά.

Με πατριωτική αγάπη
Απόστολος Μπαλτζώης

συνέχεια από τη σελ. 2.

- ★ Συνεργασίες του Κ. Βαϊση με τα νέα από την Αδελοφότητα 'Αρτας.
- ★ Αφιέρωμα στην Αδελοφότητα Πραμαντιωτών της Αθήνας.
- ★ Ένα άρθρο για τα χωριά των Τζουμερκίων της καθηγητριάς του Πανεπιστημίου του Μονπελιέ Παύλη Γκιρόν.
- ★ Ένα διήγημα της Γιόλας Μήση.
- ★ Κι όπως πάντα: Το ιστορικό ανάγνωσμα του Ν.Π. μαζί με πολλά νέα και ειδήσεις από το χωριό μας.